DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.04(190).23
УДК: 796.062.4:355.237.3

Одеров А.М.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
професор кафедри фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки і спорту
Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів,
https://orcid.org/0000-0002-7791-0825
Ткачук О.А.
старший викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків
https://orcid.org/0000-0002-0790-4104
Романів І.В.
старший викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту
Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів,
https://orcid.org/0000-0003-0135-2801
Гоманюк С.В.
старший викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків,
https://orcid.org/0000-003-4140-3415
Єрема Д.В.
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту
Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків,
https://orcid.org/0000-0003-1008-7288
Гончарук М.О.
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту
Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків,
https://orcid.org/0000-0001-6345-0138
Білецький С.В.
кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент, провідний науковий співробітник
"Проблемної науково-дослідної лабораторії Харківської державної академії фізичної культури, м. Харків,
https://orcid.org/0000-0001-9695-2070

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ БОЙОВОЇ ГОТОВНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ УПРОДОВЖ ЕКСПЕРИМЕНТУ

Анотація. *Відомо, що основна мета фізичної підготовки військовослужбовців полягає у забезпеченні їх фізичної готовності до бойової діяльності, виконання службових завдань за призначенням, сприяння вирішенню інших завдань їх навчання та виховання, а також формування, удосконалення та підвищення бойової готовності структурних підрозділів за допомогою розвитку фізичних і спеціальних якостей, оволодіння й удосконалення військово-прикладними руховими навичками та вміннями; формування готовності до перенесення екстремальних фізичних і психологічних навантажень у період підготовки й ведення бойових дій, виховання морально-вольових якостей; підвищення рівня професійної підготовки військовослужбовців, поліпшення фізичного розвитку та зміцнення здоров'я військовослужбовців. Досвід ведення бойових дій військовослужбовцями ЗС України проти агресора рф вказує на необхідність пошуку новітніх підходів до підготовки курсантів щодо формування психологічної готовності до виконання бойових завдань за призначенням та досягнення перемоги над противником у ближньому бою.*

Наукова праця присвячена обґрунтуванню впровадження програми удосконалення психологічної підготовленості військовослужбовців до дій під час військово-професійної діяльності за допомогою засобів рукопашного бою, яка забезпечує конкретизацію спеціальних завдань фізичної підготовки відповідно до завдань військово-професійної (бойової) діяльності, які виконують захисники.

Ключові слова*: фізична підготовленість, військова-професійна діяльність, програма, рукопашний бій.*

Oderov A., Tkachuk O., Romaniv I., Homaniuk S., Yerema D., Honcharuk M., Biletskyi S. Studying the level of combat readiness of military personnel during the experiment. *It is known that the main purpose of physical training of servicemen is to ensure their physical readiness for combat activities, performing assigned tasks, facilitating the solution of other tasks of their education and upbringing, as well as the formation and improvement of their physical readiness for service activities, increasing the combat readiness of structural units through the development of physical and special qualities, mastering and improving military-applied motor skills and abilities; formation of readiness for transfer The experience of combat operations by the military personnel of the Armed Forces of Ukraine against the aggressor of the Russian Federation indicates the need to find new approaches to training cadets to develop psychological readiness to perform assigned combat missions and achieve victory over the enemy in close combat.*

The scientific work is devoted to the substantiation of the implementation of a program for improving the psychological preparedness of servicemen for actions during military and professional activities with the help of hand-to-hand combat, which

provides specification of special tasks of physical training in accordance with the tasks of military and professional (combat) activities performed by defenders.

Key words: *physical fitness, military professional activity, program, hand-to-hand combat.*

Постановка проблеми. Специфіка ведення бойових дій та навчально-бойова діяльність поряд із маневреністю, напруженістю та динамічністю проявляється у швидкій та раптовій зміни бойової обстановки із застосуванням різноманітної зброї та знищення противника, нерівномірністю розвитку бойових дій по фронту та в глибину, коли особовий склад повинен бути готовим діяти за будь-яких погодних умов, на різній місцевості та дистанції, витримуючи значні фізичні та психологічні навантаження [1; 4; 12].

Враховуючи стрімкий розвиток бойових спроможностей та наявність засобів стримування противника, сучасні бойові дії не виключають виникнення між підрозділами, групами й окремими військовослужбовцями ближнього бою, який може переходити в рукопашну сутичку [3; 8; 13]. Саме підготовка військовослужбовців до ведення ближнього бою має актуальне значення для підвищення боєздатності військ та психологічної готовності воїна до ведення цих сутичок при зустрічі з противником.

Отже, актуальним питанням залишається впровадження та удосконалення програм психологічної підготовленості військовослужбовців до військово-професійної діяльності з використанням засобів рукопашного бою.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Особливості військово-професійної діяльності та психологічної готовності військовослужбовців висвітлені у наукових працях С. Романчука, М. Корчагіна та ін. [9; 11], А. Одерова, О. Лещінського [2; 6], О. Первачука [4; 6; 15], В. Пономарьова, В. Гунченка [5], Р. Первачука [7]. Разом з тим, умови сьогодення та щоденні зміни військової обстановки з ведення бойових дій військовослужбовцями ЗС України проти агресора рф висувають нові вимоги щодо фізичної та психологічної готовності захисників у ближньому бою, які дещо не враховані попередніми науковцями. Це і зумовило вибір теми та актуальність нашого дослідження.

Таким чином, враховуючи наукові дослідження низки науковців, існує постійна необхідність у вдосконаленні фізичної та психологічної готовності військовослужбовців під час виконання завдань військово-професійної діяльності у ближньому супротиву з противником за допомогою засобів рукопашного бою.

Мета дослідження – експериментально перевірити ефективність розробленої авторської програми удосконалення психологічної підготовленості військовослужбовців до дій під час військово-професійної діяльності за допомогою засобів рукопашного бою.

Матеріал і методи. Під час дослідження, розроблення й упровадження авторської програми було враховано специфіку практичну складову виконання спеціальних завдань фізичної підготовки військовослужбовцями механізованих підрозділів та особливості їхньої професійної діяльності. Щодо підвищення рівня бойової готовності заходи фізичної підготовки (відповідно до програми) були спрямовані на комплексне застосування вправ військово-прикладного характеру, застосування прийомів і дій рукопашного бою, стандартів фізичної підготовки та засобів військово-прикладного спрямування, максимально наближених до умов реального бою.

З метою з оцінювання рівня бойової готовності підрозділів і військовослужбовців під час занять з рукопашного бою було застосовано комплекс вправ (протягом виконання запропонованих вправ військовослужбовці приймали швидкі рішення під час виконання прийомів рукопашного бою, які визначив керівник, для знищення умовного противника): ***вправа № 1*** – висадка з техніки, технічний прийом РБ, вибуття на вихідний рубіж і зайняття району оборони або вказаного місця перебіжками (не менше ніж 50 м від техніки), технічний прийом РБ, марш-кидок на 3 км, технічний прийом РБ, виконання нормативу з вогневої підготовки (стрільба з автомата); ***вправа № 2*** – висадка з техніки, технічний прийом РБ, вибуття на вихідний рубіж і зайняття району оборони або вказаного місця перебіжками (не менше ніж 50 м від техніки), технічний прийом РБ, марш-кидок на 3 км, технічний прийом РБ, виконання нормативу з тактичної підготовки (обладнання пункту спостереження); ***вправа № 3*** – висадка з техніки, технічний прийом РБ, вибуття на вихідний рубіж і зайняття району оборони або вказаного місця перебіжками (не менше ніж 50 м від техніки), технічний прийом РБ, марш-кидок на 3 км, виконання нормативу з фізичної підготовки (рукопашна сутичка з противником).

У дослідженні, яке проводилося на базі Національної академії сухопутних військ (м. Львів) протягом трьох днів за черговістю виконання вправ, взяли участь курсанти спеціальності «Управління діями підрозділів механізованих військ» (КГ, n=31; ЕГ, n=29) віком 17–23 роки.

Математико-статистична обробка фактичного матеріалу здійснювалася з використанням пакету прикладних комп'ютерних програм «Statistica5.5», ліцензія № AX 908A290603AL. Для встановлення відмінностей між двома вибірками за середніми результатами було застосовано t-критерій Стьюдента, але за умови нормального розподілу індивідуальних значень у кожній вибірці. За базовий приймали 5-відсотковий рівень достовірності [10]. Усі учасники дослідження дали свою інформативну згоду на участь в експерименті. Дослідження було проведено відповідно до етичних стандартів Гельсінської декларації (1982).

Виклад основного матеріалу дослідження. Результати виконання вправи № 1 вказують на позитивний вплив запропонованої авторської програми щодо вдосконалення бойової готовності воїнів-піхотинців. Динаміка результатів перевірки свідчить про збільшення відсотка військовослужбовців ЕГ, які виконали вправу в повному обсязі на 37,75 %, у порівнянні з вихідними даними. Разом з тим, відсоток військовослужбовців КГ, які виконали вправу в повному обсязі на початку, наприкінці експерименту не змінився (рис. 1).

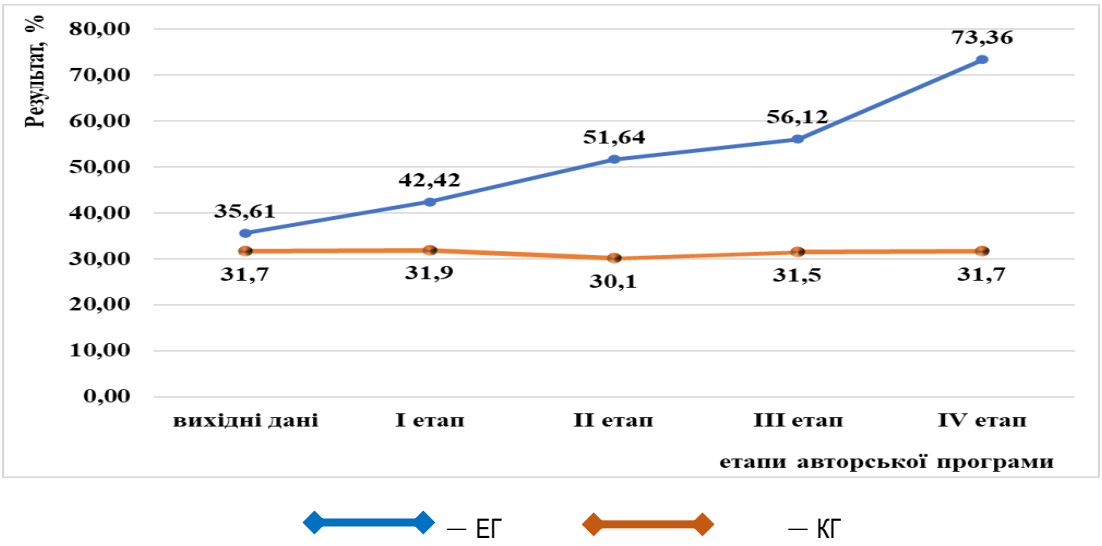
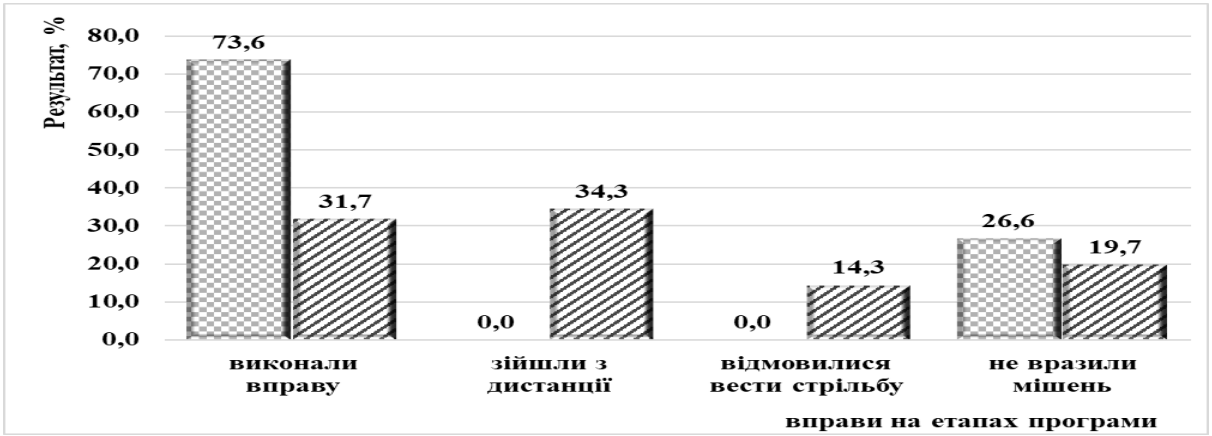

Рис. 1. Динаміка результатів ЕГ та КГ у виконанні вправи № 1, %

Показники, представлені на рисунку вказують на те, що динаміка результатів військовослужбовців ЕГ у виконанні вправи має стабільний позитивний характер, на другому і третьому етапах результати майже однакові, на четвертому етапі відбулося значне покращення результатів (на 17,24 % від результатів третього етапу) за умов застосування дій, максимально наближених до бойових. Аналіз виконання запропонованої вправи вказує на те, що наприкінці експерименту лише 8 (27,59 %) з 29 піхотинців ЕГ не досягли кінцевого результату виконання вправи, але жоден не зійшов з дистанції під час виконання марш-кидка у складі підрозділу. Стало відомо, що причиною невиконання вправи вважали невлучення в мішень під час стрільби з автомата, що зараховували як невиконання вправи в цілому. Водночас ЕГ виконали вправу менше як 30 % військовослужбовців, а це значить, що відповідно до «Збірника нормативів бойової підготовки Сухопутних військ» і «Курсу стрільб зі стрілецької зброї та бойової техніки» підрозділ вважають боєздатним для виконання завдань за призначенням. Результати військовослужбовців КГ у виконанні вправи № 1 показали, що 68,3 % воїнів не змогли досягти позитивного результату бойової готовності підрозділу.

Під час дослідження встановлено, що 34,3 % військовослужбовців механізованих підрозділів зійшли з дистанції під час виконання марш-кидка на 3 км, 6 воїнів (19,7 %), подолавши всі етапи випробування, так і не змогли вразити мішень з автомата Калашникова, а 14,3 % курсантів КГ з прибуттям на вогневий рубіж після висадки з техніки, виконанні прийомів рукопашного бою, перебіжок і подолання дистанції 3 км у повному спорядження відмовилися виконати норматив з вогневої підготовки (рис. 2).

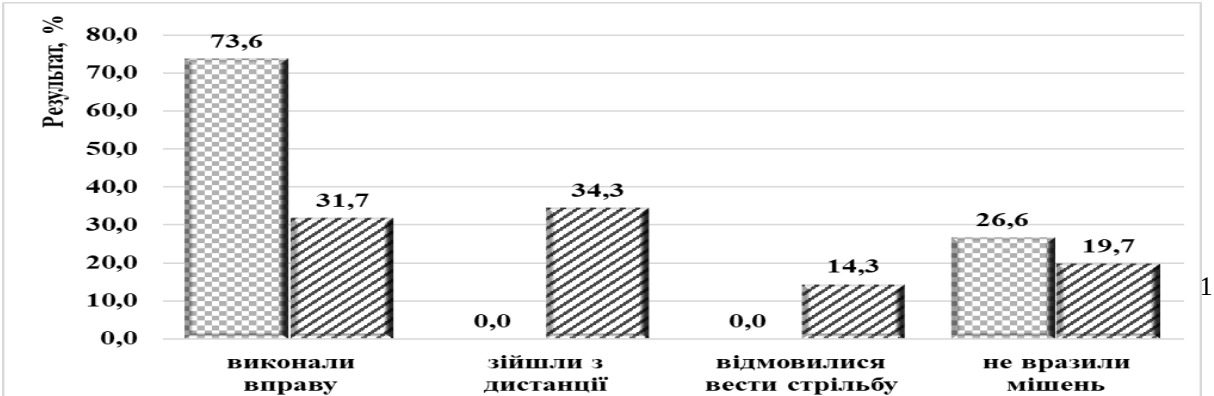

Рис. 2. Аналіз якості виконання вправи № 1 ЕГ та КГ, %

Проведене нами дослідження дає підстави стверджувати про доцільність впровадження авторської програми до заходів військово-професійної підготовки для покращення рівня бойової та психологічної підготовленості особового складу, враховуючи значні фізичні та психологічні навантаження.

Дослідження показників курсантів КГ у виконанні вправи № 2 показало, що відсоток результативного виконання вправи серед військовослужбовців з кожним етапом зменшувався та становив лише 24,2 % наприкінці експерименту, що не можна сказати про показники військовослужбовців ЕГ.

З отриманої практичної інформації щодо труднощів після виконання нормативу другої вправи причиною такого низького показника вважаємо низьку морально-вольову стійкість піхотинців, оскільки значний відсоток військовослужбовців (43,2 %) не закінчували марш-кидок і сходили з дистанції, 29,4 % після виконання марш-кидка не в змозі були виконати та завершити норматив з тактичної підготовки щодо обладнання пункту спостереження (рис. 3).

Таким чином, негативна динаміка результатів підрозділу у виконанні вправи свідчить про неповну готовність військовослужбовців виконувати завдання за призначенням у складі бойового підрозділу.

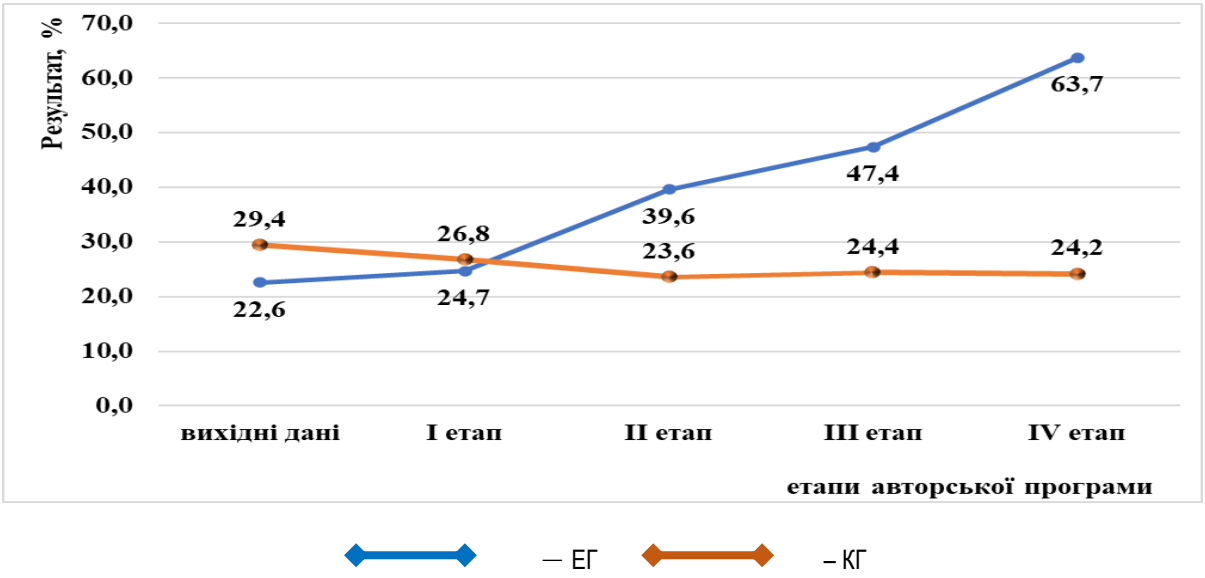

Рис. 3. аналіз показників ЕГ та КГ у виконанні вправи №2 під час експерименту, %

Аналіз результатів курсантів ЕГ з виконання цього нормативу свідчить про позитивні зміни на всіх етапах авторської програми, що дає нам змогу стверджувати про ефективність її впровадження. Дані рисунку вказують на те, що найбільший приріст показників відбувається вже на третьому етапі програми (на 14,9 % від попереднього етапу) та наприкінці дослідження. Встановлено, що 63,7 % курсантів механізованих підрозділів ЕГ показали позитивний результат і виконали вправу в повному обсязі.

Порівняльний аналіз показників курсантів ЕГ та КГ у виконанні вправи № 3 показав, що впродовж експерименту результати курсантів ЕГ та кількість особового складу, яка виконувала вправу у повному обсязі, систематично зростали: за період І етапу програми – на 3,02 %, на ІІ етапі – на 9,73 % порівняно з показниками попереднього етапу та на завершальному етапі авторської програми результати, як порівняти з початком попереднього етапу, достовірно покращилися на 12,23 % (рис. 4)

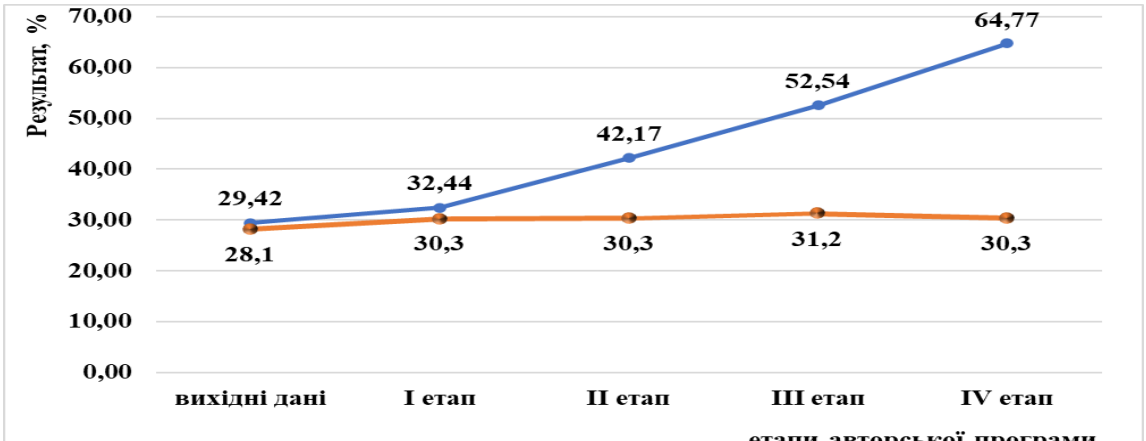

Рис. 4. Порівняльний аналіз показників ЕГ та КГ з виконання вправи № 3 впродовж експерименту, %.

Отже, проведене дослідження, пов'язане з упровадженням авторської програми удосконалення психологічної підготовленості військовослужбовців до військово-професійної діяльності засобами рукопашного бою, довело, що запропонований зміст виконання вправ з бойової підготовки курсантів ЕГ за розробленою програмою дав змогу достовірно покращити показники на 37,94 % ($p<0,05–0,001$).

Порівняльний аналіз динаміки показників у виконанні вправи з подальшим застосуванням засобів рукопашного бою та виконанням прийомів рукопашного бою (обумовленої, необумовленої сутички) на навчальних місцях з імовірним противником показав, що впровадження авторської програми із застосуванням вправ бойової підготовки на етапах виконання дає змогу підвищити рівень бойової готовності військовослужбовців механізованих підрозділів до виконання завдань за призначенням. Встановлено, що різниця між показниками виконання вправи у повному обсязі між курсантами КГ та ЕГ становить 42,8 % (рис. 5).

Отримані дані (рис. 5) показали, що жодного піхотинця ЕГ, який би зійшов з дистанції під час подолання марш-кидка, не виявлено, що також має позитивний результат у подальшому.

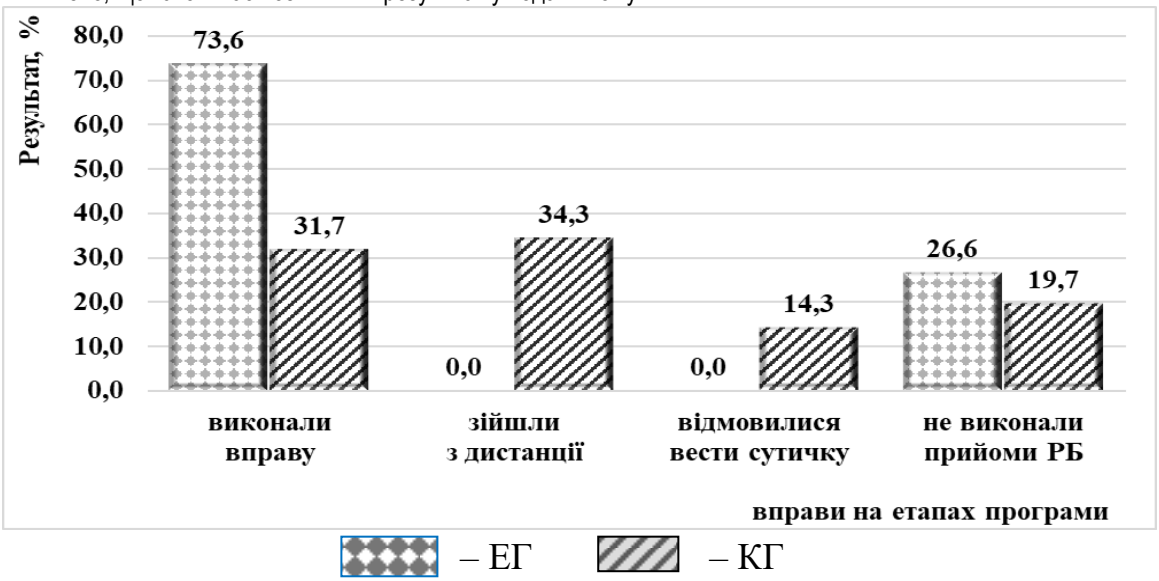

Рис. 5. Динаміка показників ЕГ та КГ у виконанні вправи з подальшим застосуванням засобів РБ в процесі експерименту, %

Водночас виявлено негативну тенденцію у результатах військовослужбовців КГ з виконання вправи, а саме: не подолали дистанції у 3 км 21,7 % респондентів, не виконали вправу у повному обсязі 31,4 % особового складу досліджуваної групи.

Висновки. Таким чином, проведене дослідження довело, що запропонована авторська програма удосконалення психологічної підготовленості військовослужбовців до військово-професійної діяльності під час занять з рукопашного бою позитивно впливає на вдосконалення бойової готовності курсантів механізованих підрозділів, а зміст вправ дає змогу покращити показники й сформувати важливі психологічні якості воїна (сміливість, рішучість, упевненість у своїх силах та у прийнятті рішення, згуртованість підрозділу для якісного та успішного виконання бойових завдань на тлі значних фізичних і психологічних навантажень під впливом екстремальних чинників бойової обстановки).

Література

1. Гусак О.Д. та ін. Роль фізичної підготовки у вирішенні завдань психологічної підготовки військовослужбовців. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2011; 4 : 61-65.

2. Одерова О.В., Лещінський О.В., Бабич М.О. та ін. Якість військово-професійної підготовки курсантів – як складова успішного виконання спеціальних завдань. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. 2023;3(161):131-135. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.03(161).30).

3. Ольховий О., Романчук С., Куцевол Р., Сіроштан І., Бабич М. та ін. Вплив засобів рукопашного бою на розвиток фізичних якостей військовослужбовців. *Вісник* Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. 2023; 28; 1: 38-44. https://doi.org/10.32626/2309-8082.2023-28.38-44.

4. Первачук О. Роль та вплив психологічної підготовленості військовослужбовців на виконання завдань військово-професійної діяльності. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. 2023; 28(3)23 : 178-185. https://doi.org/10.32626/2309-8082.2023-28(3).178-185.

5. Первачук О., Одеров А., Гунченко В., Пономарьов В., Небожук О., Мельніков А., Лашта В., Андрейчук В., Романів І. Взаємозв'язок військово-професійної підготовки та фізичної підготовленості військовослужбовців. В: Волинський національний університет імені Лесі Українки. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. Луцьк, 2024;1(65): 10-17. https://doi.org/10.29038/2220-7481-2024-01-10-17.

6. Первачук О.І., Лесько О.М., Пилипчак В.В., Романів І.В., Тимочко О.І. Паєвський В.В. Аналіз показників психологічних якостей військовослужбовців під впливом чинників військово-професійної діяльності. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. 2023;6(166)23: 113-117. https://doi.org/0.31392/NPU-nc.series15.2023.6(166).24.

7. Первачук О.І., Первачук Р.В. Програма психологічної підготовленості військовослужбовців – основа готовності до військово-професійної діяльності. Науковий часопис Українського державного університету імені М.П. Драгоманова. 2024;2(174)24: 127-133. https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).29.

8. Пономарьов В., Гунченко В., Воронцов О., Ткачук О., Абраменко О., Потапчук С., Кужель М., Степанков С., Андреєв С. Стан організації і реалізації занять з рукопашного бою та психологічної підготовки курсантів. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. 2023; 28(4): 232-239. https://doi.org/10.32626/2309-8082.2023-28(4).232-239.

9. Романчук С.В., Свищ Я.С., Щур Т.Г., Арабський А.П., Борзило О.Ю., Білик В.А., Одеров А.М. Фізична підготовка – як основний критерій оцінки боєздатності курсантів у процесі військово-професійної діяльності. В: Науковий часопис Українського державного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Зб. наук. пр. Київ; 2024;12(185)24: 166–169. https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.12(185).35.

10. Ягупов В.В. Методи дослідження у фізичному вихованні та спорті : навчальний посібник. Житомир: «Євро-Волинь». 2024. 556 с.

11. Oderov A., Korchagin M., Romanchuk S. et.al. Correlation of Physical Fitness and Professional Military Training of Servicemen. SportMont Journal. 2020;18(2): 79-82. http://dx.doi.org/10.26773/smj.200612.

12. Oderov A., Kuznetsov M., Pohrebniak D., Indyka S., Bielikova N. Analysis of the level of physical fitness of cadets of the Military College of Sergeants at the stage of primary. Sport i Turystyka. Środkowoeuropejskie Czasopismo Naukowe. 2022;5(1): 93-102. http://dx.doi.org/10.16926/sit.2022.01.05.

13. Tychyna I., S.Romanchuk, Ponomarov et.al. Impact Of Military-Applied Sports On Cardiorespiratory Indicators Of Cadets In Military Higher Education Institutions. Journal of Physical Education and Sport, 2024;24(2): 338-345. https://doi.org/10.7752/jpes.2024.02040.

References

1. Husak O.D. et.al. (2011). Rol fizychnoi pidhotovky u vyrishenni zavdan psykholohichnoi pidhotovky viiskovosluzhbovtsiv [The Role of Physical Training in Solving the Problems of Psychological Training of Military Personnel]. Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biolohichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu, 4, 61-65 [Ukrainian].

2. Oderova O.V., Leshchinskyi O.V., Pervachuk O.I., Babych M.O. ta in. (2023). Yakist viiskovo-profesiinoi pidhotovky kursantiv – yak skladova uspishnoho vykonannia spetsialnykh zavdan [The quality of military professional training of cadets as a component of successful performance of special tasks]. Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P.Drahomanova, 3(161): 131-135. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.03(161).30) [Ukrainian].

3. Olkhovy O., Pervachuk O., Romanchuk S., Kutsevol R., Siroshtan I., Babych M. ta in. (2023). Vplyv zasobiv rukopashnoho boiu na rozvytok fizychnykh yakostei viiskovosluzhbovtsiv [Influence of hand-to-hand combat means on the development of physical qualities of military personnel]. Visnyk Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohiienka, 28(1): 38-44. https://doi.org/10.32626/2309-8082.2023-28.38-44 [Ukrainian].

4. Pervachuk O. (2023). Rol ta vplyv psykholohichnoi pidhotovlenosti viiskovosluzhbovtsiv na vykonannia zavdan viiskovo-profesiinoi diialnosti [The Role and Influence of Psychological Preparedness of Military Personnel on the Performance of Military and Professional Activities]. Visnyk Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohiienka, 28(3): 178-185. https://doi.org/10.32626/2309-8082.2023-28(3).178-185 [Ukrainian].

5. Pervachuk O., Oderov A., Hunchenko V., Ponomarov V., Nebozhuk O., Melnikov A., Lashta V., Andreichuk V., Romaniv I. Vzaiemozviazok viiskovo-profesiinoi pidhotovky ta fizychnoi pidhotovlenosti viiskovosluzhbovtsiv [Interrelation of military professional training and physical fitness of servicemen]. V: Volynskyi natsionalnyi universytet imeni Lesi Ukrainky. Fizychne vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi. Lutsk, 2024;1(65): 10-17. https://doi.org/10.29038/2220-7481-2024-01-10-17 [Ukrainian].

6. Pervachuk O.I., Lesko O.M., Pylypchak V.V., Romaniv I.V., Tymochko O.I. Paievskyi V.V. (2023). Analiz pokaznykiv psykholohichnykh yakostei viiskovosluzhbovtsiv pid vplyvom chynnykiv viiskovo-profesiinoi diialnosti [Analysis of indicators of psychological qualities of servicemen under the influence of factors of military and professional activity]. Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P.Drahomanova, 6(166)23: 113-117. https://doi.org/0.31392/NPU-nc.series15.2023.6(166).24 [Ukrainian].

7. Pervachuk O.I., Pervachuk R.V. (2024). Prohrama psykholohichnoi pidhotovlenosti viiskovosluzhbovtsiv – osnova hotovnosti do viiskovo-profesiinoi diialnosti [The program of psychological preparedness of servicemen is the basis of readiness for military and professional activities]. Naukovyi chasopys Ukrainskoho derzhavnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova, 2(174)24: 127-133. https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).29) [Ukrainian].

8. Ponomarov V., Hunchenko V., Vorontsov O., Tkachuk O., Abramenko O., Potapchuk S., Kuzhel M., Stepankov S., Andreiev S. (2023). Stan orhanizatsii i realizatsii zaniat z rukopashnoho boiu ta psykholohichnoi pidhotovky kursantiv [The state of organization and implementation of hand-to-hand combat and psychological training of cadets]. Visnyk Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohiienka, 28(4): 232-239. https://doi.org/10.32626/2309-8082.2023-28(4).232-239 [Ukrainian].

9. Romanchuk S.V., Svyshch Ya.S., Shchur T.H., Arabskyi A.P., Borzylo O.Iu., Bilyk V.A., Oderov A.M. (2024). Fizychna pidhotovka – yak osnovnyi kryterii otsinky boiezdatnosti kursantiv u protsesi viiskovo-profesiinoi diialnosti [Physical training as the main criterion for assessing cadets' combat capability in the process of military professional activity]. V: Naukovyi chasopys Ukrainskoho derzhavnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriia 15, Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport). 2024;12(185)24: 166–169. https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.12(185).35 [Ukrainian].

10. Yahupov V.V (2024). Metody doslidzhennia u fizychnomu vykhovanni ta sporti [Research methods in physical education and sports]: navchalnyi posibnyk. Zhytomyr: «Yevro-Volyn». 2024. 556 p [Ukrainian].

11. Oderov A., Korchagin M., Romanchuk S. et.al. Correlation of Physical Fitness and Professional Military Training of Servicemen. SportMont Journal. 2020; 18(2): 79-82. http://dx.doi.org/10.26773/smj.200612 [Montenegro].

12. Oderov A., Kuznetsov M., Pohrebniak D., Indyka S., Bielikova N. (2022). Analysis of the level of physical fitness of cadets of the Military College of Sergeants at the stage of primary. Sport i Turystyka. Środkowoeuropejskie Czasopismo Naukowe, 5(1), 93-102 http://dx.doi.org/10.16926/sit.2022.01.05 [Poland].

13. Tychyna I., S.Romanchuk, Ponomarov et.al. (2024). Impact Of Military-Applied Sports On Cardiorespiratory Indicators Of Cadets In Military Higher Education Institutions. Journal of Physical Education and Sport, 24(2), 338-345. https://doi.org/10.7752/jpes.2024.02040 [Romania].

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.04(190).24
УДК 796.332.071

Оклієвич Назар Орестович
аспірант кафедри спортивно-педагогічних дисциплін,
ORCID ID: 0009-0001-3864-4341,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Пітин Мар'ян Петрович
доктор наук з фізичного виховання спорту, професор,
кафедра теорії спорту та фізичної культури
ORCID ID: 0000-0002-3537-4745,
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського
Човган Ростислав Ярославович
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
кафедра фізичного виховання
ORCID ID: 0000-0003-4168-1773,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Третяк Дмитро Ярославович
доктор філософії 017 фізична культура і спорт, доцент,
кафедри психології та суспільствознавчих дисциплін
імені академіка УАН о. Івана Луцького
ORCID ID: 0000-0002-7025-671X
Університет Короля Данила.

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ТА ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ

Анотація*. Узагальнення закордонного досвіду до побудови підготовки юних футболістів варто розпочати з вивчення відмінностей.* ***Мета:*** *узагальнити закордонний досвід та практичні підходи до підготовки юних футболістів першого року навчання.* ***Методи:*** *теоретичний аналіз та узагальнення даних наукової та методичної літератури, абстрагування, історичний метод, порівняння.* ***Результати.*** *Закордонні фахівці пропонують фізичну підготовку (робота з розвитку сили, витривалості та швидкості); тактичну (використання різновидів методу моделювання); технічну (вправи з контролем м'яча, передачами, ударами та оборонними навичками); ментальну (робота з розуміння та психології гри, розвитку самооцінки та впевненості в собі) та інноваційні підходи (полягають використані сучасних технологій).* ***Висновки****. Узагальнюючи інформацію з закордонних джерел можна констатувати, що у тренуванні дітей віком 6–7 років основою є певні особливості дітей, де серед основних прояви егоїстичності та зосередженості на собі (домінуюче бажання мати м'яч у своїй володінні), коротка тривалість уваги (використання коротких та чітких*